

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:
- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen
 - Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Met het decreet van 19 april 2024 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen wordt het principe van overheidsbrede invordering van niet-fiscale schuldvorderingen door de Vlaamse Belastingdienst voorzien. Binnen het systeem van de overheidsbrede invordering wordt het 'comply or explain'-principe toegepast op de departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen.

Met dit ontwerp van besluit wordt uitvoering gegeven aan het decreet van 19 april 2024 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen.

Het voormelde decreet en dit ontwerp van besluit streven ook naar de centralisatie van de regelgeving inzake de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen door de Vlaamse Belastingdienst.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

- Beleidsveld: Budgettair beleid
- Inhoudelijk Structuurelement: Budgettair beleid

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd onderworpen aan:

- het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2024/176 van 10 mei 2024;
- het advies van de Inspectie van Financiën van 5 mei 2024.

Op 31 mei 2024 heeft de Vlaamse Regering beslist haar principiële goedkeuring te hechten aan het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen (VR 2024 3105 DOC.0796/1 en DOC.0796/2).

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed werd gelast over voornoemd voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) en de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) en werd gemachtigd te beoordelen of voornoemde adviezen aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

Verder werd de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed gelast over voornoemd voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemde adviezen geen aanleiding geven tot aanpassing van de door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

In uitvoering van deze beslissing werden de VTC, de GBA en de Raad van State gevraagd een advies te willen verlenen bij het hiervoor vermelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering.

Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering wordt dan ook na verwerking van voormelde adviezen aan de Vlaamse Regering voorgelegd voor een definitieve goedkeuring.

1. Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie

De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) bracht een advies uit op 19 juni 2024, met het nummer 2024/058.

In randnummers 5-7 merkt de VTC op dat artikel 4 van het voorontwerp van besluit betrekking heeft op de verwerking van persoonsgegevens. De bedoelde persoonsgegevens betreffen identificatiegegevens van de schuldenaar, namelijk het ondernemingsnummer, het rijksregisternummer of het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid. In randnummer 8 stelt de VTC vast dat artikel 20 van het decreet van 19 april 2024 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen (hierna 'het decreet van 19 april 2024') een wettelijke basis biedt voor de verwerking van deze unieke identificatoren. In randnummers 9-10 wijst de VTC erop dat in dit verband ook al een bepaling werd opgenomen in het decreet van 19 april 2024, meer bepaald artikel 5. De VTC merkt op dat het niet duidelijk is waarom artikel 4 is opgenomen in het voorontwerp van besluit aangezien deze bepaling volgens de VTC al in artikel 5 van het decreet van 19 april 2024 lijkt opgenomen te zijn. De VTC adviseert om dit te verduidelijken of te herbekijken.

Hierop kan gerepliceerd worden dat artikel 4 van het voorontwerp van besluit een bepaling is die uitvoering geeft aan artikel 5 van het decreet van 19 april 2024. Artikel 5 van het decreet van 19 april 2024 vormt de vereiste rechtsgrond zodat de bevoegde personeelsleden van de Vlaamse Belastingdienst (hierna 'VLABEL'), die worden aangesteld door de Vlaamse Regering, bij de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren het identificatienummer kunnen gebruiken om de schuldenaar te identificeren. Artikel 5 van het decreet van 19 april 2024 strekt ertoe dat het gebruik van het identificatienummer als enig doel heeft om de schuldenaar te identificeren.

In artikel 4 van het voorontwerp van besluit wordt gespecificeerd wanneer de schuldenaar kan worden geïdentificeerd aan de hand van het identificatienummer, namelijk in het kader van de uitvoering van de bepalingen over de invordering, vermeld in hoofdstuk 2 van het decreet van 19 april 2024. Zoals in de toelichting bij artikel 4 van het voorontwerp van besluit wordt vermeld, kan de schuldenaar bijvoorbeeld geïdentificeerd worden in het dwangschrift. Bijgevolg dient het ontwerp van besluit op dit punt niet te worden aangepast.

De VTC oordeelt in randnummer 11 dat de bedoelde verwerking van de identificatiegegevens noodzakelijk is en proportioneel ten opzichte van het doeleinde, meer bepaald om de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en om de invordering van de toebehoren te kunnen verzekeren.

2. Advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit

Op 29 juli 2024 deelde de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) per e-mail mee dat de GBA op de zitting van 26 juli 2024 heeft beslist om voor het voorgelegd voorontwerp van besluit te verwijzen naar het standaardadvies nr. 65/2023 van 24 maart 2023 betreffende de redactie van normatieve teksten. Er werden geen aanpassingen aan de principieel goedgekeurde tekst doorgevoerd naar aanleiding van dit advies.

3. Advies van de Raad van State

De Raad van State bracht op 17 september 2024 een advies uit, met het nummer 77.023/1/V. De afdeling Wetgeving heeft zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de Vlaamse Regering, van de rechtsgrond en de te vervullen voorgeschreven vormvereisten.

De Raad van State vestigt in een voorafgaande opmerking de aandacht op de verkiezingen van 9 juni 2024 die “tot gevolg hebben dat de regering sedert die datum en totdat een nieuwe regering is verkozen, niet over de volheid van haar bevoegdheid beschikt” en dat het advies wordt gegeven “zonder dat wordt nagegaan of dit ontwerp in die beperkte bevoegdheid kan worden ingepast”. Aangezien dit ontwerp van besluit wordt voorgelegd aan de nieuwe Vlaamse Regering, behoeft deze opmerking geen repliek.

In randnummer 4.1 stelt de Raad van State dat onder voorbehoud van de opmerkingen die in het advies van 17 september 2024 met het nummer 77.023/1/V worden vermeld, de aangehaalde artikelen die in de aanhef van het voorontwerp van besluit onder de rubriek “Rechtsgronden” worden vermeld rechtsgrond voor het voorontwerp van besluit bieden.

De Raad van State maakt in randnummer 4.2 een opmerking over de rechtsgrond voor artikel 3, tweede lid, van het voorontwerp van besluit. Artikel 3, tweede lid, van het voorontwerp van besluit bepaalt dat de personeelsleden van VLABEL de onderzoeksbevoegdheden, vermeld in artikel 11, §1, van het decreet van 19 april 2024, kunnen uitoefenen. De Raad van State suggereert dat artikel 4, eerste lid, van het decreet van 19 april 2024 en artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (hierna ‘BWHI’) gelezen in samenhang met artikel 11, §1, van het decreet van 19 april 2024, voldoende rechtsgrond voor artikel 3, tweede lid, van het voorontwerp van besluit bieden. Om aan de opmerking van de Raad van State in randnummer 4.2 tegemoet te komen, wordt in de aanhef de rubriek “Rechtsgronden” aangepast door te verwijzen naar artikel 11, §1, van het decreet van 19 april 2024 (i.p.v. artikel 11, §2, van het decreet van 19 april 2024). In de aanhef wordt onder de rubriek “Rechtsgronden” al verwezen naar artikel 20 BWHI. Artikel 7 van het decreet van 19 april 2024 vormt naast artikel 4, eerste lid, van het decreet van 19 april 2024 rechtsgrond voor artikel 3, eerste lid, van het ontwerp van besluit en wordt behouden in de aanhef onder de rubriek “Rechtsgronden”.

In randnummer 4.3 verwijst de Raad van State naar artikel 4, eerste lid, van het decreet van 19 april 2024 dat volgens de bij de adviesaanvraag gevoegde rechtsgrondentabel rechtsgrond biedt voor artikel 11 tot en met 18 van het voorontwerp van besluit (wijzigingsbepalingen).

In randnummer 4.3.1 tot en met randnummer 4.3.6 formuleert de Raad van State opmerkingen over de rechtsgrond voor artikel 11, 13, 15 tot en met 18 van het voorontwerp van besluit. Hierop wordt het volgende gerepliceerd:

- In randnummer 4.3.1 verwijst de Raad van State naar artikel 11 van het voorontwerp van besluit. Zoals in de toelichting bij artikel 11 van het voorontwerp van besluit al wordt toegelicht, wordt artikel 5, §3, van het besluit van de Vlaamse regering van 4 februari 1997 betreffende de verplichte bijdragen bestemd voor de promotie en afzetbevordering van de Vlaamse producten van de sectoren landbouw, tuinbouw en visserij vervangen en kunnen de achterstallige bijdragen worden ingevorderd conform het decreet van 19 april 2024. Het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (hierna ‘VLAM’) valt als privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap onder het toepassingsgebied van de overheidsbrede invordering en kan aldus voor de achterstallige bijdragen bestemd voor de promotie en afzetbevordering van de Vlaamse

producten van de sectoren landbouw, tuinbouw en visserij, de bepalingen van het decreet van 19 april 2024 toepassen. Privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen behoren immers tot de Vlaamse administratie, vermeld in artikel I.3, 2°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 en er wordt verwezen naar de Vlaamse administratie in artikel 3, §1, eerste lid, 1°, van het decreet van 19 april 2024. De opmerking van de Raad van State wordt gevolgd. Rechtsgrond voor artikel 11 van het ontwerp van het besluit is te vinden in artikel 20 BWHI gelezen in samenhang met artikel 3, §1, eerste lid, 1°, van het decreet van 19 april 2024. In de aanhef wordt de rubriek “Rechtsgronden” aangepast door ook te verwijzen naar artikel 3, §1, eerste lid, 1°, van het decreet van 19 april 2024.

- De Raad van State verwijst in randnummer 4.3.2 naar artikel 13 van het voorontwerp van besluit dat voorziet dat artikel 56 van het Wapenhandelbesluit van 20 juli 2012 wordt vervangen. Voor het ontworpen eerste lid waarin wordt bepaald dat de onbetwiste en opeisbare administratieve geldboeten en eventuele invorderingskosten worden ingevorderd conform het decreet van 19 april 2024 merkt de Raad van State op dat hiervoor rechtsgrond kan worden gevonden in artikel 20 BWHI gelezen in samenhang met artikel 3, §1, tweede lid, 1°, van het decreet van 19 april 2024. Het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken is bevoegd om voormelde administratieve geldboeten op te leggen. Departementen vallen onder het toepassingsgebied van de overheidsbrede invordering en meer bepaald onder de toepassing van het ‘comply or explain’-principe (cf. artikel 3, §1, tweede lid, 1°, van het decreet van 19 april 2024). Het ‘comply or explain’-principe houdt in dat entiteiten (departementen en intern verzelfstandigde agentschappen) de invorderingsprocedures via VLABEL moeten laten verlopen of anders moeten verantwoorden waarom ze dit niet (kunnen) doen. In het ontworpen tweede lid wordt de mogelijkheid dat de Vlaamse Regering dadingen afsluit met de schuldenaar in de gevallen waarin de toestand van de schuldenaar te goeder trouw dat wettigt, hernomen. De Raad van State merkt op dat artikel 48, §2, eerste lid, van het Wapenhandeldecreet van 15 juni 2012 hiervoor rechtsgrond biedt. Artikel 48, §2, eerste lid, van het Wapenhandeldecreet van 15 juni 2012 bepaalt dat de Vlaamse Regering de procedure voor het opleggen van de administratieve sanctie en de nadere regels van de uitvoering ervan vaststelt. Beide opmerkingen van de Raad van State worden gevolgd. In de aanhef wordt de rubriek “Rechtsgronden” aangepast door ook te verwijzen naar artikel 3, §1, tweede lid, 1°, van het decreet van 19 april 2024 en artikel 48, §2, eerste lid, van het Wapenhandeldecreet van 15 juni 2012, ingevoegd bij het decreet van 30 juni 2017.
- In randnummer 4.3.3 stelt de Raad van State vast dat voor artikel 15 van het voorontwerp van besluit rechtsgrond kan worden gevonden in artikel 20 BWHI gelezen in samenhang met artikel 3, §1, tweede lid, 1°, van het decreet van 19 april 2024. Het Departement Zorg is bevoegd om een administratieve geldboete als vermeld in artikel 76 van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid op te leggen. Het Departement Zorg valt onder het toepassingsgebied van de overheidsbrede invordering en meer bepaald onder de toepassing van het ‘comply or explain’-principe (cf. artikel 3, §1, tweede lid, 1°, van het decreet van 19 april 2024). In overeenstemming met de opmerking van de Raad van State wordt in de aanhef als rechtsgrond voor artikel 15 van het ontwerp van besluit verwezen naar artikel 20 BWHI gelezen in samenhang met artikel 3, §1, tweede lid, 1°, van het decreet van 19 april 2024. De Raad van State maakt dezelfde redenering bij de opmerking in randnummer 4.3.6. Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad van State wordt in de aanhef als rechtsgrond voor artikel 18 van het ontwerp van besluit ook verwezen naar artikel 20 BWHI gelezen in samenhang met artikel 3, §1, tweede lid, 1°, van het decreet van 19 april 2024.
- Om aan de opmerking van de Raad van State in randnummer 4.3.4 tegemoet te komen wordt artikel 16 in het ontwerp van besluit aangepast als volgt:
“Artikel 26 van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 december 2015 betreffende de taken, het beheer en de werkwijze van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds wordt vervangen door wat volgt:
“Art. 26. De door het VLIF uitbetaalde waarborgen kunnen worden ingevorderd conform het decreet van 19 april 2024 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen.”.”

De opmerking van de Raad van State dat rechtsgrond kan worden gevonden in artikel 20 BWHI gelezen in samenhang met artikel 3, §1, eerste lid, 1°, van het decreet van 19 april 2024 wordt niet gevolgd. Het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds is een Vlaamse openbare instelling die niet behoort tot de Vlaamse administratie. Vlaamse openbare instellingen die niet behoren tot de Vlaamse administratie, vermeld in artikel 1.3, 4°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 kunnen voor alle of bepaalde onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren de bepalingen van het decreet van 19 april 2024 toepassen (artikel 3, §1, eerste lid, 2°, van het decreet van 19 april 2024). In de aanhef wordt als rechtsgrond voor artikel 16 van het ontwerp van besluit verwezen naar artikel 20 BWHI gelezen in samenhang met artikel 3, §1, eerste lid, 2°, van het decreet van 19 april 2024. In de aanhef wordt de rubriek “Rechtsgronden” aldus aangepast door ook te verwijzen naar artikel 3, §1, eerste lid, 2°, van het decreet van 19 april 2024.

- In randnummer 4.3.5 verwijst de Raad van State naar artikel 17 van het voorontwerp van besluit dat artikel 16, 9°, a), en artikel 17, 5°, a), van het Handhavingsbesluit Baby's en Peuters van 11 december 2015 wijzigt. Zoals in de toelichting bij artikel 17 van het voorontwerp van besluit al wordt uiteengezet, doet Opgroeien regie een beroep op de gespecialiseerde dienst binnen VLABEL, namelijk de Centrale Invorderingscel, voor onder meer de terugvordering van subsidies en de invordering van bestuurlijke geldboeten. Opgroeien regie is als intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid gehouden de bepalingen van het decreet van 19 april 2024 toe te passen, tenzij zij niet onderworpen wil of kan worden aan de bepalingen van dit decreet voor alle of bepaalde onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren. Zoals de Raad van State suggereert kan voor artikel 17 van het ontwerp van besluit rechtsgrond worden gevonden in artikel 20 BWHI gelezen in samenhang met artikel 3, §1, tweede lid, 3°, van het decreet van 19 april 2024. In de aanhef wordt de rubriek “Rechtsgronden” aangepast door ook te verwijzen naar artikel 3, §1, tweede lid, 3°, van het decreet van 19 april 2024. Naar aanleiding van voormelde opmerking van de Raad van State werd vastgesteld dat dezelfde redenering kan worden gevolgd bij artikel 14 van het ontwerp van besluit dat artikel 66 van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 november 2013 houdende de organisatie van pleegzorg wijzigt. Ook voor artikel 14 van het ontwerp van besluit biedt artikel 20 BWHI gelezen in samenhang met artikel 3, §1, tweede lid, 3°, van het decreet van 19 april 2024 rechtsgrond.

In randnummer 4.3.7 stelt de Raad van State vast dat voor artikel 19 van het voorontwerp van besluit rechtsgrond wordt gevonden in artikel 20 BWHI gelezen in samenhang met artikel 31 van het decreet van 19 april 2024. Met artikel 31 van het decreet van 19 april 2024 worden de huidige decreten van 22 februari 1995 inzake de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen respectievelijk voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren, en voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren, opgeheven. In de aanhef wordt de rubriek “Rechtsgronden” aangepast door ook te verwijzen naar artikel 31 van het decreet van 19 april 2024.

De Raad van State stelt in randnummer 5.1 dat de verwijzing naar artikel 10 van het decreet van 19 april 2024 moet worden geschrapt. Artikel 10 van het decreet van 19 april 2024 voorziet dat de Vlaamse Regering gemachtigd wordt om de regels in verband met de kosten die gepaard gaan met de rechtstreekse en onrechtstreekse vervolgingen, namelijk de invorderingskosten, te bepalen. Aangezien er in het advies geen motivering wordt opgenomen over de schrapping van artikel 10 van het decreet van 19 april 2024 in de aanhef onder de rubriek “Rechtsgronden”, wordt de verwijzing naar dit artikel behouden.

Samengevat, in de aanhef wordt de rubriek “Rechtsgronden” aangepast door ook te verwijzen naar artikel 3, §1, eerste lid, 1° en 2°, tweede lid, 1° en 3°, artikel 11, §1, en artikel 31 van het decreet van 19 april 2024 en naar artikel 48, §2, eerste lid, van het Wapenhandeldecreet van 15 juni 2012, ingevoegd bij het decreet van 30 juni 2017.

In randnummer 5.2 merkt de Raad van State op dat in de rubriek “Vormvereisten” het nummer en de datum van het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) respectievelijk de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) moeten worden ingevuld. Hierop kan worden

gerepliceerd dat in het ontwerp van besluit het nummer en de datum van het advies van de VTC en de GBA worden ingevuld in de rubriek "Vormvereisten".

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

De Vlaamse Belastingdienst (hierna 'VLABEL') staat op vraag van entiteiten van de Vlaamse overheid (= 'opt in'-principe) al sedert vele jaren in voor de invordering van onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen, administratieve geldboeten en toebehoren (interessen, invorderingskosten, rechtsplegingsvergoedingen, gerechtskosten en betekeningskosten). Binnen VLABEL wordt die taak toevertrouwd aan een gespecialiseerde dienst, met name de Centrale Invorderingscel ('CIC').

Met het decreet van 19 april 2024 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen (hierna 'het decreet van 19 april 2024') wordt het principe van overheidsbrede invordering van niet-fiscale schuldvorderingen door de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie voorzien. In het voorliggende ontwerp van besluit wordt VLABEL aangeduid als de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie. Door de mogelijkheid te creëren om de invorderingsexpertise te centraliseren en schaalgrootte te creëren binnen één entiteit, de doorlooptijden drastisch te verminderen en de dienstverlening ter beschikking te stellen van andere entiteiten wordt de efficiëntie, effectiviteit en uniformiteit substantieel verhoogd.

Een samenwerking met VLABEL blijft als voordeel hebben dat VLABEL bij de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren onmiddellijk een uitvoerbare titel, zijnde het dwangschrift, kan creëren, zonder dat hiervoor een gerechtelijke procedure nodig is. Op die manier worden dure, omslachtige en tijdrovende procedures vermeden, is de doorlooptijd korter en werkt dit derhalve kostenbesparend voor de Vlaamse overheid (zie nota aan de Vlaamse Regering met nummer VR 2023 2804 DOC.0474/1 bij het voorontwerp van decreet – punt 3.A.1 i.v.m. de budgettaire impact).

De nieuwe regelgeving, namelijk het voormelde decreet en het voorliggende ontwerp van besluit, is onmiddellijk van toepassing op alle entiteiten die onder het toepassingsgebied vallen (artikel 3, §1, eerste lid, van het decreet van 19 april 2024). Dit betekent dat entiteiten op wie het principe van overheidsbrede invordering van toepassing wordt verklaard een beroep kunnen doen op de diensten van VLABEL voor de invordering van alle of bepaalde onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en voor de invordering van toebehoren.

Binnen het systeem van de overheidsbrede invordering, wordt het 'comply or explain'-principe toegepast op de departementen, de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid en de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid (artikel 3, §1, tweede lid, van het decreet van 19 april 2024). Dit principe houdt in dat de departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen de invorderingsprocedures via VLABEL moeten laten verlopen of anders moeten verantwoorden waarom ze dit niet (kunnen) doen.

Voor de algemene toelichting bij het ontwerp van decreet tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen kan worden verwezen naar de titel 'I. Algemene toelichting' in de memorie van toelichting met nummer VR 2024 2302 DOC.0197/3BIS bij het ontwerp van decreet.

Het voorliggende ontwerp van besluit heeft tot doel om het decreet van 19 april 2024 verder uit te voeren. De uitwerking van het principe van overheidsbrede invordering wordt hierin geregeld. De personeelsleden van VLABEL vorderen de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de

toebehoren in. Er wordt ook een bepaling opgenomen die voorziet aan wie de melding verbonden aan het 'comply or explain'-principe gebeurt. Eveneens wordt er een bepaling voorzien over de identificatie van de schuldenaar. Daarnaast worden in het voorliggende ontwerp van besluit nadere regels bepaald met het oog op de toepassing en de uitwerking van de rechtstreekse vervolging. Vervolgens wordt de wijze geregeld van de onrechtstreekse vervolging, meer bepaald de procedure van het vereenvoudigd derdenbeslag. Verder worden er regels vastgesteld over de invorderingskosten en worden er nadere regels bepaald voor de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden. Tot slot bevat het ontwerp van besluit enkele wijzigingsbepalingen, een opheffingsbepaling en wordt de datum van inwerkingtreding van het decreet van 19 april 2024 bepaald.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit artikel bevat definities die in het besluit worden gebruikt en behoeft geen verdere toelichting.

De begrippen onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en toebehoren, gehanteerd in dit besluit, moeten begrepen worden zoals ze gedefinieerd worden in artikel 2 van het decreet van 19 april 2024.

Artikel 2

Het 'comply or explain'-principe wordt geregeld in artikel 3, §1, tweede lid, van het decreet van 19 april 2024. Overeenkomstig het 'comply or explain'-principe moeten de departementen, de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid en de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid de invorderingsprocedures in beginsel via VLABEL laten verlopen ('comply'). Als deze overheidsinstanties echter bepaalde argumenten hebben waaruit blijkt dat het niet opportuun is om samen te werken met VLABEL, dienen zij deze mee te delen ('explain'). Een schriftelijke melding van deze argumenten volstaat om te voldoen aan de 'explain'-vereiste (cf. artikel 3, §1, derde lid, van het decreet van 19 april 2024). Er worden geen verdere vormvereisten opgelegd aan deze melding.

In dit artikel wordt geregeld aan wie de schriftelijke melding moet gebeuren, namelijk aan VLABEL.

Hoofdstuk 2. Invordering

Afdeling 1. Algemeen

Artikel 3

Artikel 4, eerste lid, van het decreet van 19 april 2024 bepaalt dat de personeelsleden van de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie worden aangesteld door de Vlaamse Regering en door haar worden belast met de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en met de invordering van de toebehoren. De Vlaamse Belastingdienst wordt aangeduid als de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie. Er wordt in het eerste lid van dit artikel geregeld dat de personeelsleden van VLABEL de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren invorderen. In voorkomend geval vallen de administratieve geldboeten ook onder het begrip niet-fiscale schuldvorderingen.

In het tweede lid van dit artikel wordt bepaald dat het de personeelsleden van VLABEL zijn die gebruik kunnen maken van de onderzoeksbevoegdheden, vermeld in artikel 11, §1, van het decreet van 19 april 2024. De personeelsleden van VLABEL kunnen in het kader van de uitoefening van deze

onderzoeksbevoegdheden de vermogenssituatie van de schuldenaar bepalen met het oog op de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren. Bij besluit van de administrateur-generaal van VLABEL wordt verder aangegeven welke bevoegdheden de personeelsleden van VLABEL mogen uitoefenen.

Artikel 4

Dit artikel voorziet dat de schuldenaar, in het kader van de uitvoering van de bepalingen over de invordering, vermeld in hoofdstuk 2 van het decreet van 19 april 2024, kan worden geïdentificeerd aan de hand van:

- het ondernemingsnummer van de Kruispuntbank van Ondernemingen, in het geval de schuldenaar een rechtspersoon betreft;
- het rijksregisternummer of het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, wanneer er geen identificatie via het rijksregisternummer kan gebeuren, in het geval de schuldenaar een natuurlijke persoon betreft.

De schuldenaar kan bijvoorbeeld geïdentificeerd worden in het dwangschrift. De personeelsleden van VLABEL kunnen het identificatienummer gebruiken met als enig doel om de schuldenaar te identificeren (cf. artikel 5 van het decreet van 19 april 2024).

Afdeling 2. Rechtstreekse vervolging

Artikel 5

Dit artikel voorziet dat de gerechtsdeurwaarder de vervolging kan verderzetten door middel van een uitvoerend beslag op roerend goed in het geval er geen betaling wordt uitgevoerd binnen de termijn die wordt vermeld in artikel 8, §1, eerste lid, van het decreet van 19 april 2024. Deze termijn is vierentwintig uur na de betekening van het dwangbevel. De rechtstreekse vervolging is gericht tegen de schuldenaar. Uitvoerend beslag op roerend goed gebeurt op de wijze die wordt bepaald in het Gerechtelijk Wetboek.

Artikel 6

In dit artikel wordt de verdeling van de opbrengst van de verkoop van de inbeslaggenomen roerende goederen geregeld.

Onverminderd de toepassing van de procedure van evenredige verdeling zoals geregeld in het Gerechtelijk Wetboek, wordt de opbrengst op de openstaande schuld in mindering gebracht conform artikel 16 van het decreet van 19 april 2024. Er wordt eerst aangerekend op de verschuldigde kosten die verband houden met de niet-fiscale schuldvordering en daarna op de interesten in het geval deze verschuldigd zijn. Een eventueel saldo wordt aangerekend op de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvordering.

Afdeling 3. Onrechtstreekse vervolging

Artikel 7

Artikel 2*bis*, eerste lid, van het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 1995 betreffende de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren (hierna 'BVR niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap') en artikel 2/1, eerste lid, van het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 1995 betreffende de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren (hierna 'BVR niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest') voorzien de mogelijkheid om de procedure van het vereenvoudigd derdenbeslag met aangetekende brieven en het elektronisch vereenvoudigd derdenbeslag (door middel van een procedure waarbij informatietechnieken worden

gebruikt) toe te passen. Het vereenvoudigd derdenbeslag valt onder de onrechtstreekse vervolging. Het gaat om een vervolging ten aanzien van een derde die wordt toegepast zonder de tussenkomst van een gerechtsdeurwaarder en zonder de kosten die deze hierbij maakt (bv. loonbeslag, beslag op vakantiegeld, beslag op rekening, beslag op huurgelden, beslag op teruggave van FOD Financiën).

Dit artikel is gebaseerd op artikel 2*bis*, eerste lid, van het BVR niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en op artikel 2/1, eerste lid, van het BVR niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest. De regeling dat artikel 3.10.3.3.1 en 3.10.3.3.2 van het besluit Vlaamse Codex Fiscaliteit van 20 december 2013 (hierna 'BVCF') kunnen worden toegepast, wordt hernomen. De bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie moet worden gelezen als VLABEL en het bevoegde personeelslid moet worden gelezen als het personeelslid van VLABEL. De procedure van het vereenvoudigd derdenbeslag kan worden toegepast en dit met het oog op de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren. De onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren zijn gedefinieerd in artikel 2 van het decreet van 19 april 2024.

De daarbij horende onderzoeksbevoegdheden, vermeld in artikel 2*bis*, tweede lid, van het BVR niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en in artikel 2/1, tweede lid, van het BVR niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest en de voorafgaande kennisgeving van het dwangschrift, vermeld in artikel 2*bis*, derde lid, van het BVR niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en in artikel 2/1, derde lid, van het BVR niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest moeten in artikel 7 niet worden hernomen. Deze zijn immers geregeld in respectievelijk artikel 11, §1, en artikel 9, eerste lid, van het decreet van 19 april 2024. Bij de uitwerking van artikel 9 van dit besluit is rekening gehouden met artikel 2*bis*, vierde lid, van het BVR niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en artikel 2/1, vierde lid, van het BVR niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest. Deze leden hebben betrekking op de kosten die gepaard gaan met de procedure van het vereenvoudigd derdenbeslag en die niet kunnen worden verhaald op de schuldenaar.

Afdeling 4. Invorderingskosten

Artikel 8

De kosten die gepaard gaan met de rechtstreekse en onrechtstreekse vervolgingen, namelijk de invorderingskosten, zijn verschuldigd door de schuldenaar. De invorderingskosten zijn een toebehoren als vermeld in artikel 2, 5°, van het decreet van 19 april 2024.

In het kader van de invorderingsprocedure via een gerechtsdeurwaarder past de gerechtsdeurwaarder het wettelijke tarief toe dat geregeld is bij het KB van 30 november 1976 tot vaststelling van het tarief voor akten van gerechtsdeurwaarders in burgerlijke en handelszaken en van het tarief van sommige toelagen. Dit tarief wordt jaarlijks geïndexeerd. Een voorbeeld van een kost die gepaard gaat met de rechtstreekse vervolging is de kost van de betekening van het dwangbevel.

Een voorbeeld van een kost die gepaard gaat met de onrechtstreekse vervolging is de kost die de derde-beslagene aanrekent voor het afleggen van de verklaring van derde-beslagene.

Artikel 9

Zoals in artikel 8 vermeld, zijn de kosten die gepaard gaan met de rechtstreekse en onrechtstreekse vervolgingen, namelijk de invorderingskosten, verschuldigd door de schuldenaar.

Het is echter mogelijk dat de kosten van de rechtstreekse en onrechtstreekse vervolgingen niet kunnen worden verhaald op de schuldenaar, bijvoorbeeld wanneer er geen invorderingsmogelijkheden zijn om de reeds gemaakte kosten in te vorderen. Dit heeft tot gevolg dat de kosten van de rechtstreekse en onrechtstreekse vervolgingen ten laste vallen van de overheidsinstanties die een beroep doen op de diensten van VLABEL voor de invordering van alle of enkele van hun onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren. Het betreft uiteraard alleen de kosten van de rechtstreekse en onrechtstreekse vervolgingen die betrekking hebben op de specifieke invorderingsdossiers die een bepaalde overheidsinstantie heeft overgemaakt aan VLABEL die door die

overheidsinstantie worden gedragen.

Afdeling 5. Onderzoeksbevoegdheden

Artikel 10

In dit artikel worden artikel 3.13.2.0.2 en 3.13.2.0.3 BVCF, betreffende de legitimatiekaart, van overeenkomstige toepassing verklaard. De bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie moet worden gelezen als VLABEL en het bevoegde personeelslid moet worden gelezen als het personeelslid van VLABEL. De personeelsleden van VLABEL die specifieke controletaken uitoefenen, bv. een plaatsbezoek, legitimeren zich steeds met een legitimatiekaart. Zoals ingeschreven in artikel 3.13.2.0.2 BVCF wordt de legitimatiekaart uitgereikt door de leidend ambtenaar van VLABEL.

De legitimatiekaart wordt onmiddellijk terugbezorgd in de gevallen die worden vermeld in artikel 3.13.2.0.3 BVCF. Bij verlies van de legitimatiekaart gebeurt de vereiste melding, conform artikel 3.13.2.0.3 BVCF.

Hoofdstuk 3. Wijzigingsbepalingen

Afdeling 1. Wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 4 februari 1997 betreffende de verplichte bijdragen bestemd voor de promotie en afzetbevordering van de Vlaamse producten van de sectoren landbouw, tuinbouw en visserij

Artikel 11

De personeelsleden van de gespecialiseerde dienst binnen VLABEL, met name de Centrale Invorderingscel, kunnen de achterstallige bijdragen bestemd voor de promotie en afzetbevordering van de Vlaamse producten van de sectoren landbouw, tuinbouw en visserij invorderen. Zij handelen hierbij voor rekening van het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing. Artikel 5, §3, van het besluit van de Vlaamse regering van 4 februari 1997 betreffende de verplichte bijdragen bestemd voor de promotie en afzetbevordering van de Vlaamse producten van de sectoren landbouw, tuinbouw en visserij wordt vervangen. Het artikel voorziet dat de voormelde achterstallige bijdragen kunnen worden ingevorderd conform het decreet van 19 april 2024.

Afdeling 2. Wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 11 juni 2004 tot oprichting van het agentschap Vlaamse Belastingdienst

Artikel 12

Dit artikel betreft een technische wijziging van artikel 3, 3°, van het besluit van de Vlaamse regering van 11 juni 2004 tot oprichting van het agentschap Vlaamse Belastingdienst. In artikel 3 van het oprichtingsbesluit van VLABEL worden de opdrachten en taken van VLABEL vastgesteld. Het derde punt bevat haar taak om niet-fiscale schuldvorderingen in te vorderen. De verwijzing naar het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren en het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet fiscale schuldvorderingen voor het Vlaams Gewest en de instellingen die eronder ressorteren wordt vervangen door een verwijzing naar het decreet van 19 april 2024.

Afdeling 3. Wijziging van het Wapenhandelbesluit van 20 juli 2012

Artikel 13

Artikel 56 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2012 tot uitvoering van het Wapenhandeldecreet van 15 juni 2012 regelt onder meer de invordering van de onbetwiste en

opeisbare administratieve geldboeten door middel van een dwangbevel, het toestaan van bepaalde betalingsmodaliteiten en de mogelijkheid om een gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van interesten te verlenen als de schuldenaar kennelijk onvermogen is. Ingevolge het decreet van 19 april 2024 is het niet meer nodig om dit te regelen. Bijgevolg wordt artikel 56 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2012 tot uitvoering van het Wapenhandeldecreet van 15 juni 2012 vervangen. Het artikel voorziet dat de onbetwiste en opeisbare administratieve geldboeten en eventuele invorderingskosten worden ingevorderd conform het decreet van 19 april 2024. Daarnaast wordt de mogelijkheid dat de Vlaamse Regering dadingen afsluit met de schuldenaar in de gevallen waarin de toestand van de schuldenaar te goeder trouw dat wettigt, hernomen in dit artikel.

Afdeling 4. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 november 2013 houdende de organisatie van pleegzorg

Artikel 14

Artikel 66 van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 november 2013 houdende de organisatie van pleegzorg wordt gewijzigd. Het artikel voorziet dat de niet betaalde administratieve geldboete opgelegd aan de dienst voor pleegzorg wordt ingevorderd conform het decreet van 19 april 2024.

Afdeling 5. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende diverse bepalingen ter uitvoering van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid en tot wijziging van uitvoeringsbesluiten van dit decreet

Artikel 15

Artikel 11 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende diverse bepalingen ter uitvoering van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid en tot wijziging van uitvoeringsbesluiten van dit decreet wordt gewijzigd. Het artikel voorziet dat de niet betaalde administratieve geldboete wordt ingevorderd conform het decreet van 19 april 2024.

Afdeling 6. Wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 december 2015 betreffende de taken, het beheer en de werkwijze van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds

Artikel 16

Dit artikel betreft in eerste instantie een technische wijziging van artikel 26 van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 december 2015 betreffende de taken, het beheer en de werkwijze van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds. De verwijzing naar de bepalingen van het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor het Vlaams Gewest en de instellingen die eronder ressorteren wordt vervangen door een verwijzing naar het decreet van 19 april 2024.

Ingevolge het advies van de Raad van State wordt verduidelijkt dat de door het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) uitbetaalde waarborgen kunnen worden ingevorderd conform het decreet van 19 april 2024. Artikel 26 van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 december 2015 betreffende de taken, het beheer en de werkwijze van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds wordt integraal vervangen om voormelde wijzigingen uit te werken.

Afdeling 7. Wijzigingen van het Handhavingsbesluit Baby's en Peuters van 11 december 2015

Artikel 17

Opgroeien regie doet een beroep op de gespecialiseerde dienst binnen VLABEL, namelijk de Centrale Invorderingscel, voor onder meer de terugvordering van subsidies en de invordering van bestuurlijke

geldboeten. Artikel 16, 9°, a), en artikel 17, 5°, a), van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 december 2015 houdende de maatregelen in het kader van de handhaving van de voorwaarden voor gezinsopvang en groepsopvang van baby's en peuters worden gewijzigd. Het artikel voorziet dat de invordering gebeurt conform het decreet van 19 april 2024.

Afdeling 8. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2018 tot bepaling van de inlichtingen van het verslag, het opleggen van concrete beschermende maatregelen, het delen van gegevens, documenten en informatiedragers en het opleggen van een administratieve geldboete, in uitvoering van het decreet van 19 januari 2018 houdende het overheidstoezicht in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid

Artikel 18

Artikel 7, §2, van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2018 tot bepaling van de inlichtingen van het verslag, het opleggen van concrete beschermende maatregelen, het delen van gegevens, documenten en informatiedragers en het opleggen van een administratieve geldboete, in uitvoering van het decreet van 19 januari 2018 houdende het overheidstoezicht in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid wordt gewijzigd. Het artikel voorziet dat de niet betaalde administratieve geldboete wordt ingevorderd conform het decreet van 19 april 2024.

Hoofdstuk 4. Slotbepalingen

Afdeling 1. Opheffingsbepaling

Artikel 19

Met dit artikel worden de huidige besluiten van de Vlaamse Regering inzake de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen respectievelijk voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren, en voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren, opgeheven.

Het betreft de volgende besluiten van de Vlaamse Regering:

- het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 1995 betreffende de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren;
- het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 1995 betreffende de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren.

Afdeling 2. Inwerkingtredingsbepaling en uitvoeringsbepaling

Artikel 20

De inwerkingtreding van het decreet van 19 april 2024 wordt afgestemd op de inwerkingtreding van dit besluit. Het decreet van 19 april 2024 en dit besluit treden in werking de tiende dag na de bekendmaking van dit besluit in het Belgisch Staatsblad.

Artikel 21

Dit artikel regelt de uitvoering van het besluit.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Voor dit punt kan worden verwezen naar de nota aan de Vlaamse Regering bij de principiële goedkeuring van het voorontwerp van besluit (VR 2024 3105 DOC.0796/1 – punt 3.A).

B. ESR-TOETS

De ESR-toets is niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Voor dit punt kan worden verwezen naar de nota aan de Vlaamse Regering bij de principiële goedkeuring van het voorontwerp van besluit (VR 2024 3105 DOC.0796/1 – punt 3.C).

Zoals in voormelde nota aan de Vlaamse Regering wordt vermeld, zal het personeelsluik opnieuw moeten worden bekeken indien het aantal dossiers voor invordering dat door VLABEL wordt behandeld nog significant zou toenemen, waarbij het aantal dossiers in 2023 als ijkpunt wordt genomen. Er zal dan in kaart worden gebracht hoeveel extra dossiers voor invordering door VLABEL werden behandeld en wat dit betekent aan bijkomende werklast voor VLABEL. Stel dat deze significant zou toenemen omwille van de omvang of de aard van de dossiers die door bepaalde entiteiten worden overgemaakt, dan zal verder het nodige moeten worden gedaan om, ter gelegenheid van de eerstvolgende begrotingsronde de nodige kredieten inzake personeels-, werkings- en investeringskosten over te hevelen van de aangeslotenen in functie van de gestegen werklast per aangeslotene. Tevens zal dan het personeelsbestand van VLABEL in die verhouding dienen verhoogd te worden.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Voor dit punt kan worden verwezen naar de nota aan de Vlaamse Regering bij de principiële goedkeuring van het voorontwerp van besluit (VR 2024 3105 DOC.0796/1 – punt 3.D).

4. VERDER TRAJECT

Na de definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering wordt het besluit in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen;
- 2° de Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn,

Ben WEYTS